

Károlyi Katalin (1939-2026)

2026. január 12-én, életének 87. évében szelíden, csendesen örökre elaludt a mindenki által nagyon szeretett és tisztelt oktató és kutató, Károlyi Katalin. Hosszú éveken át az ELTE TTK Alkalmazott Analízis és Számításmatematikai Tanszékén (korábban Alkalmazott Analízis Tanszék) dolgozott.

Generációkat tanított matematikára, különösen az analízis területén. Nevéhez fűződnek olyan alapvető egyetemi segédanyagok és jegyzetek, mint például a binomiális sorokról vagy a differenciálegyenletekről szóló összefoglalók, amelyeket a hallgatók még ma is használnak. (<http://karolyik.web.elte.hu/>)

Legendás tanár volt, egyike a korábbi évtizedek nagy oktatóinak. Híres volt arról, hogy a legnehezebb absztrakt fogalmakat is képes volt rendszerezett, kristálytisza formában papírra vetni. Szakmai öröksége leginkább azokban a jegyzetekben és példatárakban él tovább, amelyek ma is az ELTE matematikus és fizikus, valamint matematikatanári képzésének alapkövei. Legkeresettebb munkái a következők:

- Analízis példatárak. (Társ szerzőként és szerkesztőként részt vett az ELTE TTK alapvető analízis feladatgyűjteményeinek összeállításában.)
- Differenciálegyenletek. (Az általa készített segédanyagok a mai napig segítik a hallgatókat a vizsgákra való felkészülésben.)
- Sorozatok és sorok. (Különösen a binomiális sorok és a Taylor-polinomok témakörében írt összefoglalói ismertek.)

Kutatási területei elsősorban a differenciálegyenletek és az alkalmazott matematikai analízis kérdései voltak. Szakmai közegben jelentős visszhangot váltottak ki a közönséges differenciálegyenletek kétpontos peremérték feladatainak numerikus megoldásában elért eredményei. Kutatásainak egy részét a BME Villamos Energetika Tanszékén, Varjú György professzorral közösen folytatta.

Oktatásáról számos emlék és történet őrződött meg. Csodájára jártak Kati táblaképének. Egykori hallgatói gyakran emlegetik, hogy előadásai alatt a tábla olyan volt, mint egy műalkotás: gyöngybetűkkel írt, logikusan tagolt, és mire az óra végére ért, egy kerek, egész gondolatmenet rajzolódott ki rajta. Jegyzetelt tananyagait nem lehetett „félvállról venni”, felületesen olvasni; minden definíciónak és tételnek pontos helye és szerepe volt. Azokat a vizsgán mindig pontosan, hibamentesen kérte számon. Híres volt arról, hogy az óráit másodpercre pontosan kezdte. Volt azonban egy sajátos szokása: az előadás közepén tartott egy pontosan meghatározott, rövid szünetet. Úgy tartotta, az agy eddig bírja a maximális koncentrációt.

Másik jellemző története, hogy nem tűrte a rendetlenséget a katedrán. Az óra elején katonás rendbe tette a krétákat, és csak a legtisztább szivaccsal volt hajlandó dolgozni. Egykori diákjai mesélik, hogy ha a tábla nem volt tökéletesen letakarítva az előző óráról, ő maga törölte le olyan alaposan, mintha egy tornaszer felületét készítené elő a gyakorlathoz.

És ez nem volt véletlen, hiszen mögötte egy nagyon jelentős tornász múlt állt. Ez a háttér sokak szerint megmutatkozott az oktatói stílusában is; részben innen származott precizitása, fegyelmezettsége és munkabírása. Vallotta, hogy a matematika nemcsak számolás, hanem tartás és fegyelem is. Ez a szemlélet jellemezte az egész pályafutását. Bár szigorúnak tartották, mindenki egyetértett abban, hogy ez a szigor a hallgatók iránti tiszteletből fakadt: hitt abban, hogy a hallgatók képesek a maximumot nyújtani, ha megfelelő kereteket kapnak. Sosem kereste a rivaldafényt. A fiatal kollégákhoz és PhD-hallgatókhoz mindig volt egy jó tanácsa, szívesen segített az oktatásmódszertani kérdésekben. Összességében a tanszéki közösség megbízható, segítőkész és nagyon kollegiális tagja volt. A szakmai vitákban mindig a logikát és a tárgyilagosságot képviselte.

Magánéletét is áthatotta derűs, bájos, sugárzó személyisége. Férjével 42 évig boldog házasságban éltek, odaadóan segítve egymást az életben felmerült nehézségekben. Szoros szálak fűzték lányához is, akivel, bár régóta külföldön él, gyakran és sokat találkoztak, napi kapcsolatban álltak.

A sport mellett, amelyért élete végéig rajongott és ami identitásának fontos részét képezte, Kati életében fontos szerepet töltött be a művészetek iránti vonzalom. Ennek családi háttere is volt: két művész bátyja közül az idősebb, Károlyi Pál, zeneszerző volt, Károlyi András pedig festőművész. Különösen fontos volt számára a zene, igazi zenekedvelőként jelentős lemezgyűjteményt gyűjtött össze.

Károlyi Katalin halála után az ELTE TTK közössége mély tisztelettel adózik emléke előtt. Személyével olyan tanáregyéniség távozott, aki számára az oktatás nem csupán munka, hanem szolgálat volt. Emlékét mindörökre megőrizzük!